

A close-up photograph of a brown tabby cat lying down. The cat's face is in the foreground, looking towards the camera with large, yellowish-green eyes. Its front paws are visible in the upper left, resting on a light-colored surface. The background is softly blurred, showing a wooden door or wall.

KAPITEL 2

Skapa egna memes med politiska budskap

Statens medieråd

**NO HATE
SPEECH
MOVEMENT**

Foto: Shutterstock

Text: Elin Jönsson, Elisabet Jonsved
(film- och medialärare),
Miriam von-Schantz, (*Fil.dr. medie-
och kommunikationsvetenskap*)
och Statens medieråd
Form: Springtime-Intellecta
Omslagsfoto: Shutterstock
Statens medieråd 2019

KAPITEL 2

**Bildens funktion
– Humor som avväpnande kraft**

Lärarmanus till övningen Skapa egna memes med politiskt budskap

Praktisk uppgift

Syfte

I praktiken befästs det teoretiska. När eleverna själva får prova på att göra memes uppstår en förtrogenhet och en fördjupad kunskap om uttrycksformen. På det sättet blir eleverna mer källkritiska till politiska budskap som sprids med hjälp av humor och förstår hur memes fungerar som uttrycksform.

Vad?

Eleverna ska skapa 2–3 stycken egna memes som uttrycker ett politiskt budskap och som går att läsa samman. Bestäm om eleverna ska uttrycka generella vänster- eller högerorienterade politiska budskap, eller om de själva kan få bestämma mer fritt. Kanske ni redan arbetar med någon politisk fråga i samhällskunskapen? Var tydlig med att ingen får skapa memes som uttrycker antidemokratiska åsikter.

Hur?

Eleverna arbetar två och två eller i smågrupper om tre till fyra i varje grupp. Låt paren/grupperna/ välja ut ett antal bilder från internet som de sedan lägger text till för att skapa ett meme med ett politiskt budskap. Eleverna behöver använda en app som lätt kan lägga en text på bild, förbered gärna lektionen innan ni ska starta. Någon i klassen känner säkert till någon bra app, uppmuntra eleverna att tipsa varandra. Dela ut pappret med instruktioner till eleverna. Med hjälp av punkterna på uppgiftspappret kan eleverna börja med uppgiften. Uppmuntra eleverna att använda upphovsrättsfria bilder som ni hittar på till exempel Flickr, Kaboompics, Gratisography, New old stock, Picjumbo och Pixabay. Säkerställ att de söker fram bilder som de har rätt att använda i icke-kommersiell verksamhet genom att välja ”sök bara på creative commons” där detta är möjligt. Eleverna behöver också kontrollera om de ska ange fotobyline – även vissa bilder som är fria att använda i icke-kommersiell verksamhet (t.ex. undervisning) kräver att upphovsrättsperson anges.

Redovisning

När alla är klara med sina bilder tittar ni på de memes eleverna gjort via en storbildskärm eller projektor. Diskutera följande:

1. Förstår alla det politiska budskapet?
2. Vilket budskap uttrycker memet?
3. Hur samspelar text och bild?
4. Bygger budskapet på att mottagaren har någon slags förförståelse?
5. Skulle du kunna dela memet? Om ja, varför? Om nej, varför inte?

Praktisk övning – Skapa egna memes med politiskt budskap

Till eleven

Memes har nästan alltid humoristiska budskap som inbjuder till skratt och uppmuntrar att dela vidare på internet. Humor kan skapa en åsiktsgemenskap där de som skrattar tillsammans ser sig som en grupp, inte minst om det handlar om att skratta åt någon annan/på någons bekostnad. I den här uppgiften ska ni få prova på att göra memes med politiska budskap. Genom att själva göra memes får ni en större kunskap om hur bild och text kan samverka. Ni ökar också medvetenheten kring uttrycksformen och får större förmåga att tänka kritiskt när ni stöter på memes med politiska budskap på nätet.

**Tänk på ert ansvar för hur budskapet tas emot, testa på er själva:
Hur skulle du känna om du var föremålet i er meme?**

Gör så här:

Ni jobbar två och två eller i smågrupper. Ni ska göra en uppsättning memes för att sprida en politisk åsikt av något slag. Använd gärna öppencensurerade bilder som ni kan hitta på till exempel Flickr, Kaboompics, Gratisography, New old stock, Picjumbo och Pixabay. Säkerställ att ni söker fram bilder som ni har rätt att använda i icke-kommersiell verksamhet genom att välja "sök bara på creative commons" där detta är möjligt. Ni behöver också kontrollera om ni måste ange fotobyline – även vissa bilder som är fria att använda kräver att upphovsrättspersonens namn anges.

1. Använd en app som lätt hjälper dig att lägga en text på bild. (någon i klassen känner säkert till någon bra, tipsa varandra, eller fråga er lärare.)
2. Bestäm tillsammans vilken politisk åsikt ni ska sprida. Går det att hitta på en egen karaktär? Eller kan ni på annat sätt skapa ett slags intern humor?
3. Börja leta bilder på nätet som ni tror kan vara användbara. Spara bilder som ni sedan kan göra ett urval från när ni ska arbeta fram idéer kring era memes.
4. Spåna tillsammans i gruppen: Vilka bilder ger er inspiration att använda och lägga text till? Titta gärna på redan existerande memes för mer inspiration.

Tips!

- Att använda sig av bilder med roliga eller gulliga djur är ofta ett tacksamt grepp.
- Låna gärna vanliga memes-fraser som “my face when...” eller “when you...”
- För att få rätt utseende på era memes, använd gärna vit text och typsnitt i fet stil som är lätt att läsa även över en rörlig bild.

